

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **J. J.**, zast. Mgr. Petrem Pařilem, advokátem se sídlem Škárova 809/16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2016, čj. 1329/550/16-Ba, Hr, 56230/ENV/16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 5. 2018, čj. 30 A 37/2017-35,

### t a k t o :

I. Soudnímu dvoru Evropské unie **s e p ř e d k l á d a j í** následující předběžné otázky:

1. Jsou součástí „chovného hejna“ ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 865/2006, o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s těmito druhy, exempláře, které jsou rodiči exemplářů chovaných příslušným chovatelem, ačkoliv ten je nikdy nevlastnil ani nedržel?
2. Pokud je odpověď na první otázku taková, že rodičovské exempláře nejsou součástí chovného hejna, jsou příslušné orgány oprávněny při zkoumání splnění podmínky podle čl. 54 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 865/2006, spočívající v legálním založení hejna, které zároveň nepoškozuje přežití volně žijících exemplářů, prověřovat původ těchto rodičovských exemplářů, a z něj usuzovat, zda bylo chovné hejno založeno v souladu s pravidly obsaženými v čl. 54 odst. 2 tohoto nařízení?
3. Lze brát při zkoumání splnění podmínky podle čl. 54 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 865/2006, spočívající v legálním založení hejna, které zároveň nepoškozuje přežití volně žijících exemplářů, na zřetel další okolnosti věci (zejména dobrá víra při převodu exemplářů a legitimní očekávání, že s jejich případnými potomky bude možné obchodovat, případně i méně přísná zákonná úprava účinná v České republice před přistoupením k Evropské unii)?

II. Řízení **s e p ř e r u š u j e**.

### O d ů v o d n ě n í :

## I. Předmět řízení

[1] Žalobce je chovatel papoušků. V rámci této činnosti požádal 21. 1. 2015 o udělení výjimky ze zákazu obchodních činností pro pět exemplářů papouška ary hyacintového (*Anodorhynchus hyacinthius*) narozených v roce 2014 z odchovu žalobce. Správní orgán na základě stanoviska vědeckého orgánu jeho žádosti nevyhověl.

[2] Správní orgán a vědecký orgán zjistily v rámci řízení o udělení výjimky následující informace o původu nyní posuzovaných papoušků. Jejich prarodiče dovezl do ČR R. F. v červnu 1993 za nestandardních okolností. Dovezl je spolu s dalšími papoušky občan Uruguaye do Bratislavy, odkud cestoval s R. F. autem do ČR. Na hranici bylo vozidlo nečekaně zastaveno celníky a prarodičovský pár byl následně R. F. zabaven správním rozhodnutím. Toto správní rozhodnutí nicméně zrušil Vrchní soud v Praze v roce 1996. Správní orgán následně řízení zastavil a vrátil papoušky R. F. Ten prarodičovský pár následně poskytl jako výpůjčku J. T., který z něj v roce 2000 odchoval rodičovský pár – jde o sourozence ze stejné snůšky (prarodičovský pár po odchování mláďat vrátil R. F. a ten je následně předal ZOO Zlín). Od J. T. získal rodičovský pár žalobce (civilní nabývací titul není ve správní dokumentaci specifikován, platnost převodu vlastnictví však nebyla jakkoliv zpochybněna).

[3] Vědecký orgán posoudil nabytí papoušků žalobcem v roce 2000 jako založení chovného hejna a zkoumal, zda tímto založením nebyl porušen zejména čl. 54 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s těmito druhy, podle kterého musí být chovné hejno „založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě“. Při zkoumání splnění těchto podmínek vědecký orgán dovodil, že nebyl ubezpečen o založení hejna v souladu s právními předpisy a nesouhlasil tedy s udělením výjimky, protože v registračních listech prarodičovských exemplářů z roku 1998 byla řada nesrovnalostí, zejména rok získání 1996 neodpovídá kódu uvedenému na registračních listech, neboť ten byl přidělován jen exemplářům získaným před rokem 1992 a dále v nich nebyly uvedeny žádné informace ohledně původu exemplářů. K tomu vědecký orgán doplnil, že již v několika dalších případech vyslovil nesouhlas s udělením výjimky pro potomky pocházející ze stejného prarodičovského páru.

[4] Správní orgán při svém rozhodování vyšel z výše popsaného stanoviska vědeckého orgánu a výjimku neudělil. Proti tomu podal žalobce odvolání. Zejména vznesl námitku nesprávné definice chovného hejna. Chovné hejno podle něj tvoří jen rodičovský pár a potomci, a tudíž správní orgán neměl původ prarodičů vůbec zkoumat. Odvolací správní orgán (tím je podle vnitrostátních právních předpisů žalovaný) tuto argumentaci odmítl. Za klíčové pro posouzení toho, jakým bylo chovné hejno založeno, považoval to, jak byl získán první rozmnožující se pár. Jeho původ žalobce nikdy neprokázal, a tudíž nebylo možné výjimku udělit.

[5] Rozhodnutí žalovaného následně žalobce napadl žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové.

[6] Krajský soud žalobu zamítl. Především konstatoval, že obchod s papoušky druhu *Anodorhynchus* je zakázán a může být povolen jen za výjimečných okolností. Podmínky pro udělení těchto výjimek stanoví čl. 54 nařízení Komise (ES) č. 865/2006, přičemž ty musí být splněny kumulativně a správní orgán musí být o jejich splnění žadatelem *ubezpečen*, tedy skutkový a právní stav musí být postaven zcela na jisto. V daném případě bylo předmětem sporu splnění

pokračování

podmínky čl. 54 odst. 2 tohoto nařízení, podle kterého musí žadatel doložit, (1) že chovné hejno bylo založeno v souladu s právními předpisy, platnými v době získání a (2) zároveň bylo založeno způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Podle soudu žalobce nesplnil ani jednu z těchto dvou dílčích podmínek, protože prarodičovský pár byl podle obsáhlých zjištění správního orgánu dovezen do ČR v červnu 1993 za zcela nestandardních okolností. V té době už v ČR platila úmluva CITES (ČSFR k ní přistoupila 18. 5. 1992), a od 1. 6. 1992 byla vnitrostátně prováděná zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (od 1. 4. 1997 pak zákonem č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů). Zkoumání původu chovného hejna je tak z hlediska předpisů provádějících úmluvu CITES přípustné až k prarodičovskému páru. Chovné hejno ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 865/2006 pak tvoří všechny tři generace, protože jde o živočichy v chovném zařízení na území ČR, kteří jsou používáni k rozmnožování.

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Považoval za nesprávný právní názor krajského soudu, že chovné hejno jsou dané exempláře, jejich rodiče a jejich prarodiče, protože jde o živočichy v chovném zařízení na území ČR, kteří jsou používáni k rozmnožování. Z toho soud dovodil, že správní orgány jsou oprávněny žádat doložení původu prarodičovského páru. Podle žalobce na něj klade tento výklad nepřiměřené důkazní břemeno. Především je ale nesprávný, protože chovné hejno podle citovaného nařízení znamená všechny živočichy umístěné v zařízení žalobce, kteří jsou používáni k rozmnožování (nikoliv tedy jejich předky, chované v jiných zařízeních, popř. jinými chovateli, jako jsou prarodiče). Tento závěr žalobce dovozoval z čl. 1 odst. 3 nařízení Komise (ES) č. 865/2006, podle nějž *Chovným stádem (hejnem) se rozumějí všichni živočichové v chovném zařízení, kteří jsou používáni k rozmnožování.* Chovným zařízením uvedeným v této definici se pak podle žalobce sice může rozumět jakékoliv chovné zařízení v ČR, ale vždy jen jedno konkrétní. On sám nabytí rodičovský pár legálně a dochází tak k nepřiměřenému zásahu do jeho vlastnického práva a do legitimního očekávání.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odmítl závěry žalobce ohledně výkladu chovného hejna. Upozornil na znění čl. 54 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 865/2006, které používá termín „založení“ chovného hejna v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v příslušné době. Pojem založení pak zcela jasně míří do minulosti a jednoznačně odkazuje na počátek chovné linie. Protože prarodiče nyní posuzovaných papoušků byli s vysokou pravděpodobností získáni nelegálně, správní orgán po konzultaci s vědeckým orgánem nemohl být ubezpečen o legalitě způsobu, jakým bylo chovné hejno založeno. Žalovaný dále uváděl, že definice hejna je vedlejší, podstatný je způsob založení hejna.

[9] K otázce důkazního břemene žalovaný dále upozorňoval na obecný zákaz obchodu s těmito živočichy. Proto je třeba případné výjimky vykládat restriktivně. Vlastník nemusí k chovu opatřovat důkazy ohledně původu prarodičů, tato povinnost nastává až v okamžiku, kdy hodlá s dalšími generacemi obchodovat. Pro udělení výjimky je klíčové stanovisko vědeckého orgánu, přičemž ten podle ustálené praxe původ prarodičů zkoumá a jde o běžnou praxi v EU. Odlišný přístup prosazovaný žalobcem by vedl ke snadné legalizaci chovů založených na exemplářích získaných z přírody. Ty by snadno mohly zakládat chovy zvířat, se kterými by se v dalších generacích dalo bez dalšího obchodovat. Ohledně účelu Úmluvy CITES žalovaný sice uznával určitý přínos legálního odchovu (snižuje tlak na odchyt exemplářů z přírody), nicméně musí jít o chovy legálně založené. Pokud jde o vlastnické právo, žalovaný upozorňoval, že o něj primárně nejde, a nezpochybnuje závěr ohledně legálního vlastnictví prarodičů nebo nyní posuzovaných papoušků. Samotné vlastnické právo žalobce zůstává nedotčeno, jen je omezeno podmínkami.

## II. Použitelné právo Evropské unie a vnitrostátní právní úprava

[10] Základní zásady ochrany životního prostředí v EU upravuje primární právo. Podle čl. 191 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie je politika EU v oblasti životního prostředí „zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na **zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje** a na zásadě „znečišťovatel platí“.“

[11] Pravidla pro obchod s ohroženými druhy nicméně právo EU přebírá z úmluvy CITES. Základní pravidla úmluvy CITES transponuje nařízení Rady (ES) č. 338/97 (dále též „**nařízení o ochraně volně žijících druhů**“). Podle čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení je zakázán obchod se živočichy zapsanými v jeho Příloze A (podle čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení odpovídá Příloha A Příloze I. úmluvy CITES). Takovými živočichy jsou i papoušci druhu *Anodorhynchus*.

[12] Tento zákaz nicméně není absolutní a lze z něj udělit výjimku na základě jednoho z důvodů uvedených v čl. 8 odst. 3 nařízení o ochraně volně žijících druhů. Pro předkládané otázky je klíčová výjimka, uvedená pod písmenem d) tohoto ustanovení:

„3. V souladu s požadavky jiných právních předpisů Společenství o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin může být ze zákazů uvedených v odstavci 1 udělena případ od případu výjimka ve formě příslušného potvrzení vydaného výkonným orgánem členského státu, ve kterém se exempláře nacházejí, pokud:

(...)

d) se jedná o exempláře živočišných druhů narozené a odchované v zajetí nebo uměle vypěstované exempláře rostlinných druhů, případně pokud jde o části nebo odvozeniny takových exemplářů (...).“

[13] Podrobnější podmínky pro udělování těchto výjimek stanoví nařízení Komise (ES) č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 (dále též jako „**prováděcí nařízení**“). Udělování výjimky podle čl. 8 odst. 3 nařízení o ochraně volně žijících druhů konkretizuje čl. 59 odst. 2 prováděcího nařízení:

„2. Výjimka pro exempláře podle čl. 8 odst. 3 písm. d) nařízení (ES) č. 338/97 je udělena pouze tehdy, jestliže žadatel ubezpečil příslušný výkonný orgán, který konzultoval příslušný vědecký orgán, že byly splněny podmínky podle článku 48 tohoto nařízení, a že dané exempláře se narodily a byly odchovány v zajetí nebo byly uměle vypěstovány v souladu s články 54, 55 a 56 tohoto nařízení.“

[14] V návaznosti na toto ustanovení má pro tuto věc další význam především čl. 54 prováděcího nařízení (čl. 48 obsahuje jen obecné ustanovení ohledně potvrzení o výjimce, čl. 55 opravňuje orgány ověřovat původ exemplářů testováním tkáně a čl. 56 se týká rostlin), zejména čl. 54 odst. 2, u kterého nebyly české správní orgány podle jejich názoru zabezpečeny o splnění jím stanovených podmínek:

#### „Článek 54

##### *Exempláře živočišných druhů narozené a odchované v zajetí*

Aniž je dotčen článek 55, exemplář živočišného druhu je možné považovat za exemplář narozený a odchovaný v zajetí pouze tehdy, jestliže je příslušný výkonný orgán po konzultaci s příslušným vědeckým orgánem členského státu ubezpečen, že jsou splněna tato kritéria:

1. exemplář je potomstvem nebo je odvozen z potomstva narozeného nebo jinak vyprodukovaného v kontrolovaném prostředí z některé z těchto kategorií rodičů:

a) z rodičů, kteří kopulovali nebo jejichž gamety byly jinak přeneseny v kontrolovaném prostředí, jestliže se jedná o pohlavní rozmnožování;

b) z rodičů, kteří se nacházeli v kontrolovaném prostředí, když započal vývoj potomstva, jestliže se jedná o nepohlavní rozmnožování;

2. chovné stádo (hejno) bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě;

pokračování

3. chovné stádo (hejno) je udržováno bez doplňování exemplářů z volné přírody, s výjimkou příležitostného doplňování živočichy, vejci nebo gametami, v souladu s platnými zákonnými ustanoveními a způsobem, který není na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě, pouze pro jeden nebo více z těchto účelů:

a) pro zabránění nebo zmírnění škodlivého vlivu příbuzenské plemenitby, přičemž objem takového doplňování je dán potřebou nového genetického materiálu;

b) k použití zabavených živočichů v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (ES) č. 338/97;

c) výjimečně k použití jako chovné stádo (hejno);

4. chovné stádo (hejno) samo v kontrolovaném prostředí vyprodukovalo potomstvo druhé nebo další generace (F2, F3 atd.) nebo je spravováno způsobem, který se prokázal jako schopný spolehlivě produkovat potomstvo druhé generace v kontrolovaném prostředí.“

[15] Definici chovného hejna pak obsahuje čl. 1 odst. 3 prováděcího nařízení: „*chovným stádem (hejnem) se rozumějí všichni živočichové v chovném zařízení, kteří jsou používáni k rozmnožování.*“

[16] Vnitrostátní úprava dopadá na věc jen omezeně a primárně určuje správní orgány, které provádějí výše popsané právo EU. Tyto orgány určuje zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy. Podle § 3 odst. 3 tohoto zákona plní roli správního orgánu pro účely udělování výjimky ze zákazu obchodních činností krajský úřad. Podle § 27 tohoto zákona pak plní v ČR roli vědeckého orgánu ve smyslu výše uvedených nařízení a úmluvy CITES Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, která je organizační složkou státu, zřízenou Ministerstvem životního prostředí. Krajský úřad tedy plnil roli správního orgánu popsanou v předchozí části a na základě stanoviska Agentury ochrany přírody a krajiny ČR vydal správní rozhodnutí I. stupně. Proti tomuto správnímu rozhodnutí je podle obecných pravidel českého správního řízení přípustné odvolání k Ministerstvu životního prostředí, které vystupovalo jako odvolací správní orgán a jednalo za správní orgány před správními soudy.

### III. Rozbor předkládaných předběžných otázek

[17] Nejvyšší správní soud při projednávání kasační stížnosti shledal, že se věc týká primárně výkladu práva EU, k dané věci neexistuje dosavadní judikatura Soudního dvora, ani nejde o otázku, kterou by bylo možné jednoznačně vyřešit kontextuálním výkladem práva EU, aniž by nezůstávaly o tomto výkladu důvodné pochybnosti (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982, *CILFIT*, C-283/81, EU:C:1982:335). Nejvyšší správní soud je tak povinen položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku v souladu s čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[18] Nejvyšší správní soud úvodem poznamenává, že mezi účastníky nebylo sporu o problematickém původu prarodičovské generace, ani ohledně narození rodičovského páru v roce 2000 již v zajetí v ČR a jeho legálním převodu na žalobce. Podle názoru žalovaného nicméně problematický původ prarodičovského páru „zatěžuje“ další generace, zatímco podle žalobce se jejich „kletba“ přetrhla převodem do jeho vlastního chovu. Žalobce na druhou stranu nenapadá právní hodnocení, podle kterého se na prarodičovský pár vztahuje úmluva CITES a navazující předpisy, ani nepříznivé závěry vyplývající z aplikace těchto předpisů na prarodičovský pár. Žalobce se však domnívá, že tyto závěry nelze vztahovat na jeho exempláře, a to ze dvou hlavních důvodů. Prvním z nich je výklad pojmu chovné hejno, kdy jde podle něj pouze o jeho exempláře, a správní orgány tedy neměly původ prarodičovského páru vůbec brát v úvahu. Druhým důvodem je jeho legitimní očekávání. Exempláře řádně nabyt a sám o původu prarodičovského páru v době pořízení papoušků neměl pochybnosti, protože byly tehdejšímu vlastníku vráceny na základě rozhodnutí soudu.

[19] Výklad pojmu chovné hejno vedl Nejvyšší správní soud k položení první části předběžné otázky. Žalobce argumentuje jazykovým výkladem čl. 1 odst. 3 prováděcího nařízení, podle kterého jde o všechny exempláře, jež jsou v chovném zařízení používáni k rozmnožování. Naproti tomu žalovaný poukazuje na obecný zákaz obchodu s těmito papoušky a na negativní dopady v podobě snadné legalizace chovů založených na pochybně dovozených exemplářích (stačilo by „přetrhnout“ linii převodem potomků). Nejvyšší správní soud považuje definici chovného hejna za relativně jednoznačnou, a v tomto kroku by se spíše přiklonil na stranu žalobce. Na druhou stranu zdejší soud význam otázky definice chovného hejna nepřeceňuje (k tomu viz níže u rozboru dalších předběžných otázek). Je však třeba upozornit na strukturu jednotlivých předběžných otázek. Pokud by se Soudní dvůr přiklonil k širší definici chovného hejna a zahrnul by do něj i prarodičovský pár „pochybného“ původu, ztrácí druhá otázka na významu. Na druhou stranu by tato odpověď nesnižovala význam třetí a čtvrté otázky.

[20] Jestliže by se Soudní dvůr naopak přiklonil k užší variantě výkladu chovné hejno a prarodičovský pár do něj nezařadil, vyvstala by potřeba zodpovědět druhou předběžnou otázku. Správní orgány na základě stanoviska vědeckého orgánu odmítly udělit žalobci výjimku s odkazem na čl. 54 odst. 2 prováděcího nařízení, podle kterého je zkoumáno „založení“ chovného hejna. Žalobce spojuje toto založení se získáním exemplářů rodičovské generace, které proběhlo v souladu s požadavky čl. 54 odst. 2 prováděcího nařízení (legálně a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě). Žalovaný nepochybně, že žalobce získal rodičovský pár řádně. Pojem „založení“ je však třeba podle něj vykládat jako počátek chovné linie.

[21] Nejvyšší správní soud zde našel dvě možnosti výkladu. Jednak je možné pojem „založení“ chovného hejna vyložit s ohledem na skutečnost, že evokuje zkoumání linie předků nyní posuzovaných papoušků. Tento výklad by zřejmě mohl obstát i ve složitější interpretaci, protože brání snadné legalizaci „pochybných“ chovů pomocí (třeba předstíraného) převodu. Tedy situaci, kdy by chovatel exempláře převedl na jinou osobu, která by prováděla odchov dalších generací (skutečně nebo by jen vystupovala jako „předstíraný“ vlastník), a tím by se přetrhla „kletba“ jejich původu. Na druhou stranu lze proti tomuto výkladu argumentovat současnou právní úpravou. V EU nelze v současnosti bez získání výjimky řádně nabýt exempláře živočichů uvedených v příloze A nařízení o ochraně volně žijících druhů. „Předstíraný“ převod tak v EU není možný, protože by nezískal rozhodnutí o výjimce. Zkoumání počátku chovné linie tedy nemá v EU praktický význam a ze systematického hlediska lze spíše přisvědčit výkladu, spojujícího „založení“ pouze s konkrétním chovem. Tento přístup by měl nepochybnou výhodu v řešení atypických situací, jaká vyvstala v řešeném případě. Žalobce legálně získal papoušky v době před vstupem ČR do EU, kdy nebylo třeba pro vnitrostátní převod získat výjimku, a získal tak legitimní očekávání, které by opačný výklad narušoval. Pokud by měla navíc platit první možnost výkladu, bylo by třeba zabývat se i tím, jak moc do minulosti se má nabytí chovu zkoumat, což může klást i nereálné požadavky na vlastníky chráněných živočichů. V nyní posuzované věci jde ostatně o situaci, kdy ke zřejmě nelegálnímu získání prarodičovského páru došlo více jak 20 let před narozením nyní posuzovaných jedinců a následně byl prarodičovský i rodičovský pár držen legálně.

[22] Třetí část předběžné otázky představuje dilema, zda mohou být posuzovány případné individuální okolnosti a pokud ano, jakého typu. Mezi žalobcem a správními orgány je nesporné, že v daném případě nešlo o „předstíraný“ převod a získání rodičovského páru v roce 2000 bylo legální. V tomto kontextu je třeba připomenout, že v té době sice platila v České republice úmluva CITES a byla vnitrostátně prováděná zákonem č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů, tento zákon nicméně nevyžadoval vydání certifikátů podle úmluvy CITES v případě vnitrostátního převodu. V takovém případě docházelo „jen“ k úřední kontrole

pokračování

exemplářů a jejich registraci. Tato vnitrostátní úprava byla v souladu s úmluvou CITES, která se zaměřuje primárně na regulaci mezinárodního obchodu. Úmluva CITES nicméně v čl. XIV připouští, aby její strany přijaly přísnější úpravu, což je případ přísnější úpravy v EU, vyžadující vydání certifikátu i v případě převodu v rámci EU i jednotlivého členského státu. Nicméně tato úprava je v České republice účinná od přistoupení k EU 1. 5. 2004, zatímco k převodu rodičovského páru došlo v roce 2000.

[23] Žalobce tak mohl mít od roku 2000 legitimní očekávání, že s případnými potomky bude moci obchodovat minimálně v rámci České republiky, ale zřejmě i mezinárodně (tehdejší postup úřadů nevyvolával nejistotu ohledně možného udělení výjimky dle úmluvy CITES týkající se těchto potomků). Významnou roli hraje i skutečnost vrácení prarodičovského páru tehdejšímu držiteli v roce 1996 na základě rozhodnutí správního soudu. Žalobce navíc upozorňuje, že jeho chov má pozitivní dopad na životní prostředí. Podle jeho názoru by prodej jím v zajištění odchovaných exemplářů na trhu snižoval poptávku po nelegálním nákupu exemplářů odchycených z volné přírody. Naproti tomu žalovaný upozorňuje na obecný zákaz obchodu se živočichy předmětného druhu, zakotvený v čl. 8 odst. 1 nařízení o ochraně volně žijících druhů a tudíž potřebu restriktivního výkladu výjimky.

[24] V případě neudělení výjimky je třeba brát v úvahu též ochranu vlastnického práva dle čl. 17 Listiny základních práv EU. Žalobci totiž zůstává z obsahu vlastnického práva prakticky jen právo papoušky držet. Držet sice může i jejich potomky, ale ani s nimi nemůže právně nakládat. Mezi žalobcem a správními orgány koneckonců není sporu o těchto přísných právních důsledcích neudělení výjimky. Žalobce je však považuje vzhledem k výše popsaným zvláštním okolnostem za neúnosně přísné, a podle jeho názoru je na místě vzít v úvahu tyto okolnosti spolu se snížením poptávky po papouškách z volné přírody, které by způsobilo „uvedení na trh“ jeho papoušků. Oproti tomu žalovaný považuje přísné dopady regulace vůči žalobci za správné fungování příslušné legislativy.

#### IV. Závěr

[25] Nejvyšší správní soud proto pokládá Soudnímu dvoru Evropské unie otázky vymezené ve výroku I. tohoto usnesení.

[26] V návaznosti na položení předběžné otázky Nejvyšší správní soud dle § 48 odst. 1 písm. b) s. ř. s. přerušil řízení. Poté, co Soudní dvůr o předložených otázkách rozhodne, bude v řízení Nejvyšší správní soud pokračovat (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. listopadu 2020

Petr Mikeš  
předseda senátu